

GAZETA PORANNA

ILUSTROWANY DZIENNIK INFORMACYJNY WSCHODNICH KRESÓW

Nr. 8955.

Lwów, wtorek 20 sierpnia 1929.

Rok XX.

Nakładem Spółki Wydawniczej GRODKI i Spółka.

Redaktor naczelny: JERZY KONARSKI.

Bezpośrednie rokowania rumuńsko-węgierskie zerwane.

Zwłoki ś. p. majora Idzikowskiego w Warszawie. - Odwołanie Kom. P. P. Lwów-Miasto nastąpi w najbliższych dniach. - Katastrofalne pożary w woj. tarnopolskiem.

Wina, wódki, likiery najtaniej poleca „ZAKOPANE” - Meer i Stachowicz. Akademicka 24. -- L. Sapien 23.

Uroczystości gór.-śląskie

z udziałem P. Prez. Rzeczypospolitej.

Katowice, 18. sierpnia. (Tel. G. P.) Z okazji 10-lecia pierwszego powstania polskiego na Górnym Śląsku, od samego ranka liczne pociągi zwoziły uczestników tej uroczystości z całego Śląska i Polski, która zamieniła się w wielką manifestację patriotyczną.

W uroczystościach wziął udział P. Prezydent Rzeczypospolitej i pp. ministrowie Kwiatkowski i Prystor.

Uroczystość rozpoczęła się w dniu dzisiejszym na tarasie gmachu województwa. Plac przed województwem wypełniła szalenie liczna publiczność oraz związki i organizacje społeczne, jakoteż ludność przybyła do Katowic z całego Śląska.

O godz. 11.10 przy dźwiękach Hymnu narodowego, odegranego przez orkiestrę policyjną, wyszedł P. Prezydent z gmachu Województwa, witany gromkimi okrzykami i zasiadł na tarasie, na przygotowanym dla Niego fotelu. Za p. Prezydentem zasiadli przedstawiciele władz cywilnych i wojskowych. Ks. biskup dr. Lisiecki w asyście kleru odprawił Mszę św. przed ołtarzem ustawionym na tarasie. Po Mszy św. zebrani odśpiewali „Boże coś Polskę”, poczem p. Prezydent udał się do prywatnych apartamentów wojewody Grażyńskiego dla spożycia śniadania i krótkiego odpoczynku.

Po defiladzie odjechał p. Prezydent do prywatnych apartamentów wojewody Grażyńskiego, gdzie spożył obiad w ścisłym gronie.

O godz. 16.40 wyjechał p. Prezydent z wojewodą Grażyńskim do Podlesia na dożynki, urządzone staraniem Związku śląskich Kółek rolniczych i Związku Młodzieży Ludowej.

Sowiety tylko się bronią...

ZAŚ CHIŃCYCI ATAKUJĄ.

Moskwa, 18 sierpnia. (Tel. G. P.) „Tass” donosi: Wypadki atakowania granicznych posterunków sowieckich i spokojnej ludności ze strony band białogwardyjskich i oddziałów wojsk mandżurskich stały się coraz częstsze, zwłaszcza w rejonie kolei wschodnio-chińskiej, mianowicie w rejonie stacji Mandżarja oraz miasta Połtawskoje, koło stacji Pogranicznaja. Informacje ze źródeł chińskich, przypisujące inicjatywę napadów stronie sowieckiej,

są tendencyjne i nie odpowiadają prawdzie.

Agencja Tass upoważniona została do kategorycznego zaprzeczenia tym informacjom stwierdzając, iż we wszystkich wypadkach napadów strona sowiecka ogranicza się jedynie do energicznego przeciwstawienia się uświłowaniu band chińskich i kombatanek przekroczenia granicy sowieckiej.

Rumunja w wyniku likwidacji wojny

nie powinna pozostać w bilansie biernym.

WYWIAD U RUMUŃSKIEGO MINISTRA SPRAW ZAGRANICZNYCH, W ZWIĄZKU Z KONFERENCJĄ HASKĄ.

Haga, 18 sierpnia. (Tel. G. P.) Minister spraw zagranicznych Rumunii Mironescu przyjął korespondenta PAT, który postawił p. ministrowi szereg pytań.

Na powyższe pytania p. minister odpowiedział co następuje:

1) Sprawa, która nas w planie Younga szczególnie interesuje, jest przede wszystkim rozdział rat rocznych. Rozdział ten jest bardzo niekorzystny i niesprawiedliwy dla Rumunii.

2) Żądania Rumunii można streścić w następujący sposób: 1) całkowite pokrycie przez odszkodowania niemieckie spłat, jakie Rumunja jest obowiązana poczynić względem Stanów Zjedn., Anglii, Francji i Italji z tytułu długów międzysojuszniczych;

2) Pokrycie raty rocznej, jaką Rumunja zobowiązana jest wpłacić uszkodowanemu w przemyśle naftowym.

3) Poważne i sprawiedliwe saldo, przeznaczone na pokrycie: a) wszystkich zobowiązań, wynikających z traktatów, jak również zobowiązań wobec osób prywatnych, b) zwrotów, do których Rumunja ma prawo na zasadzie traktatu i układów warunkowych, c) już poczynionych zamówień na rachunek odszkodowań należnych od Niemiec, d) strat, jakie ponieśli z powodu wojny obywatele rumuńscy. 4) Zapewnienie, że w toku regulowania odszkodowań, należnych Rumunii od Austrii, Węgier i Bułgarii będzie przyznane Rumunii: a) całkowite pokrycie wartości odstąpionych dóbr, oraz długu związanego z uzyskaniem

niepodległości, b) sprawiedliwe saldo, przeznaczone na pokrycie: po pierwsze zwrotów, do których Rumunja ma prawo, po drugie wszystkich zobowiązań, wynikających z traktatów, czy to na rzecz państw, czy też na rzecz osób prywatnych, c) poważne saldo, przeznaczone na pokrycie strat, poniesionych wskutek wojny przez obywateli rumuńskich. W żadnym wypadku Rumunja w wyniku likwidacji wojny nie powinna pozostać z bilansem biernym.

ROZBICIE POLITYCZNE POLAKÓW
W CHICAGO.

Chicago, 18. sierpnia. (Tel. G. P.) Miejscowa prasa polska oblicza, iż Polacy tutejsi rozporządzają 150.000 głosów wyborczych, co stanowi bardzo poważną siłę, której niestety nie umieją wyzyskać, gdyż zamiast wytworzyć wspólny front polityczny, dzielą się na drobne grupki, z którymi nikt liczyć się nie potrzebuje. Jaskrawym dowodem lekceważenia elementu polskiego jest fakt, że na 27 sędziów sądu wyższego nie ma ani jednego Polaka, natomiast Anglików jest 6, Irlandczyków 6, Niemców 6, Żydów 4 i 1 Walijczyk. Nie lepiej przedstawia się sytuacja na innych urządach. Toteż prasa polska apeluje do wyborców polskich, aby w jesiennych wyborach sędziów zapamiętali o niesnaskach i różnicach partyjnych i głosowali na kandydatów Polaków.

ZEPPELIN ZBLIŻA SIĘ DO TOKIO.

Moskwa, 18. sierpnia. (Tel. G. P.) Sterowiec „Graf Zeppelin” przeleciał nad Jakuokiem, lecąc w kierunku Ochocka i Tokio. Przybycie jego do Tokio spodziewane jest w poniedziałek o godzinie 9 rano.

Ze sportu.

Lwów przegrywa na dwu frontach.

KŁĘSKI POGONI I CZARNYCH. — SENSACYJNE ZWYCIĘSTWO CRACO VII. — WISŁA DALEJ NA CZELE TABELI. — FINAŁ II. BIEGU DOKOŁA POLSKI. — PŁYWACKI TRÓJMECZ SŁOWIAN.

Lwów, 19. sierpnia.

Lwów sportowy zaskoczony został wczoraj **hiobową wieścią**. Obie drużyny naszego grodu **Pogoń i Czarni** poniosły w Poznaniu klęski, tracąc do Warty i Legji po dwa cenne punkty. Szczególnie bolesną jest klęska Pogoni, która obecnie zajmuje ostatnie miejsce w tabeli, a mając na 13 gier 17 punktów straconych jest obok 1 F. C., Warszawianki i Turystów najpoważniejszym kandydatem do spadku.

„Eskapada” Czarnych do Warszawy skończyła się również feralnie. Po czwartkowej klęsce z Polonią, „załamali się” Czarni również na Legji, co w konsekwencji usunęło drużynę lwowską na szóstą miejsce w tabeli.

Wspaniałym triumfem poszczycić się może Cracovia, która wysoko cyfrowo 8:0 (rekord tegorocznych rozgrywek odprawiła LKS., zajmując tym samym zaszczytne trzecie miejsce w tabeli. Również i Wisła odniosła mimo osłabionego składu sukces, bijąc na gorącym terenie łódzkim drużynę Turystów w stosunku 3:0.

Obok klęsk Pogoni i Czarnych zanotować przychodzi nam z przykrością klęskę lwowskiej Lechji w Przemysłu w rozgrywce finałowej o mistrz. lwowskiej „A” klasy. Wobec tego, że zarówno Polonja, jak i Lechja mają po jednym zwycięstwie, trzecia rozgrywka na neutralnym gruncie zdecyduje o tym, która z tych dwu drużyn zdobędzie mistrzostwo okręgu lwowskiego i walczyć będzie o wejście do Ligi.

Mistrzostwa Ligi.

Poznań, 18 sierpnia. (Tel. wł.) **Warta — Pogoń 3:2 (2:0)**. Do pauzy wyraźna przewaga Warty, dla której bramki w tej części gry uzyskują Kimioła i Przybysz. Druga połowa upływa pod znakiem lekkiej przewagi Pogoni, dla której bramki uzyskuje Maurer i Bac. Zwycięska bramka dla Warty pada ze strzału Szerkego. Z końcem pierwszej połowy zawodów sędzia p. Nawrocki wydalil Przybysza z Warty z boiska, wobec czego Warta grała drugą połowę w 10-kę.

Warszawa, 18 sierpnia. (Tel. wł.) **Legja — Czarni 4:2 (0:2)**. Zawody miały sensacyjny przebieg, głównie z powodu podyktowania przez sędziego p. Arczyńskiego 5 rzutów karnych. Już w pierwszych pięciu minutach dyktuje sędzia 2 rzuty karne przeciw Czarnym, których jednak Łańko i Steuerman nie wykorzystują. Do pauzy przeważają Czarni, którzy w tym okresie uzyskują dwie bramki przez Sawkę i Nastulę. Po przerwie Legja gra bardzo ambitnie i wyrównuje przez Wypijewskiego i Przedzieckiego. Następnie sędzia dyktuje ponownie dwa rzuty karne, jeden przeciw Czarnym, drugi przeciw Legji, których jednak nie wykorzystują Martyna i Chmielowski. Dopiero następny rzut karny podyktowany do Czarnych wykorzystuje dla Legji Szaller, przyczem Legja naogół zasłużenie wygrała.

Kraków, 18 sierpnia. (Tel. wł.) **Cracovia — Ł. K. S. 8:0 (3:0)**. Świetny dzień Cracovii, która grała wprost koncertowo. Ł. K. S. grał słabo, a zadowolili jedynie obrońcy Cyll i bramkarz Mila, który z powodu kontuzji został po przerwie zastąpiony bramkarzem rezerwowym. Fakt ten spowodował też tak wysoką klęskę drużyny łódzkiej. Bramki dla Cracovii strzelili Rusinek (3), Małczyk (2), Kozok i Ku-

biński po jednej, oraz jedna samobójcza. Sędzia p. Słomczyński.

Łódź, 18 sierpnia. (Tel. wł.) **Wisła — Turysty 3:0 (1:0)**. Mimo rezerwowych w miejsce Reymana, Kowalskiego, Adama i Koźmina potrafiła Wisła wyjść z zawodów zwycięsko. Gra przez cały czas równorzędna, lecz atak gości był bardziej skuteczny. Bramki strzelili Kocz, Czulak i Balcer. Sędzia kpt. Baran.

Polonja (Przemysł)-Lechja 3:0 (3:0).

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Przemysł, 18. sierpnia.

Finałowe zawody o mistrzostwo klasy A, zgromadziły przeszło 1000 osób. Spotkanie było bardzo ciekawe i przyniosło Polonji w pełni zasłużone zwycięstwo. Po pierwszych nerwowych pociągnięciach Polonja uzyskuje przewagę, wynikiem której jest pierwsza bramka, zdobyta z pomocy przez Kowalskiego w 13 minucie. Następne bramki zdobywają gospodarze w równych odstępach czasu. Strzelcem drugiej bramki jest w 24 minucie Bulek, rzeczi punkt uzyskuje Kalinowski w 36 minucie.

Po przerwie gospodarze wyczerpani niezwykle tempem gry, a przytem mając przewagę trzech bramek, atakują teraz rzadziej i grają mniej energicznie. Wykorzystują to goście, którzy przypuszczają szereg groźnych ataków. Doskonała jednak gra pomocy Polonji, Dudy w obronie i Szwarca w bramce, nie pozwala Lechji na uzyskanie cyfrowego wyniku.

W drużynie Lechji zawiodła linja ataku, również Pajak w obronie zbyt nie wyróżnił. Sędziował bardzo dobrze p. Gulicz. Br.

Stefański wygrywa II-gi Bieg dookoła Polski.

TROPACZYŃSKI (LKT i M. ÓSMY W KLASYFIKACJI OGÓLNEJ.)

Warszawa, 18. sierpnia. (Tel. G. P.) W dniu wczorajszym odbył się ostatni XII etap II-go kolarskiego biegu dookoła Polski na trasie Białystok—Warszawa (190 km). Meta etapu znajdowała się na Dynasach, gdzie już od 16 godziny oczekiwały przybycia zawodników niezliczone tłumy publiczności, wśród której znajdowali się również przedstawiciele władz, magistratur sportowych i klubów. Pierwszy na metę przybył około godz. 19-tej Olecki (Legja — Warszawa), który ostatni etap przejechał w czasie 8 godz. 13

minut 27 sekund, 2) Więcek 8 godz. 13 min. 31 sek., 3) Stefański 8 godz. 14 m. 29 s., 4) Kłosowicz, 5) Cieśla, 11) Tropaczyński.

W klasyfikacji ogólnej: 1) Stefański 83 godz. 30 min. 38 sek., 2) Michalak 84 godz. 31 min. 23 sek., 3) Kołodziejczyk, 4) Więcek, 5) Korsak-Zalowski, 6) Konopczyński, 7) Olecki, 8) Tropaczyński, 9) Kłosowicz.

Po przybyciu wszystkich zawodników na metę nastąpiły przemówienia okolicznościowe, poczem zwycięsciom rozdano nagrody.

Czechosłowacja-Jugosławia-Polska.

231 I PÓL : 202 I PÓL : 136.

Warszawa, 18. sierpnia. (Tel. G. P.) Rozegrany w sobotę i niedzielę pływacki trójmecz słowiański przyniósł zwycięstwo Czechosłowacji (231 i pół punk.) przed Jugosławją (202 i pół punk.) i Polską 136 punkt. Wysoka przegrana Polski jest naogół niespodzianką, niemniej jednak zawodnicy polscy uzyskali szereg rekordów. Wyniki dwudniowych zawodów przedstawiają się następująco: 100 m. na wznak pań: 1) Doplerowa (Cz.) 1 min. 35 sek. 2) Nowakówna (P.) 1 m. 38.4 sek. rek. pol. 3) Kajzerówna, 400 m. pań: 1) Getrauer (Cz.) 5 m. 28 s. 3) Bocheński (P.) 5 m. 36 s. 6) Kot (P.) 100 m. pań na wznak: 1) Heilig (Cz.) 1 min. 21 s. 4) Karłiczek (P.) 1 m. 24.8 sek. rek. pol. 6) Trytko (P.) 400 m. pań: 1) Roje (J.) 6 m. 38.4 s. 5) Kajzerówna 7 m. 41.8 s. 6) Trytowa. Skoki wieżowe pań: 1) Maerz (P.) 4) Remiszewski (P.) 1500 m. pań: Pasowski (Cz.) 23 m. 2) Kot (P.) 23 m. 29 sek. rek. pol. 4) Bocheński (P.) 100 m. styl dowolny pań: 1) Roje (J.) 1 m. 22.1 sek. 5) Izy-

cka (P.) 6) Nowakówna (P.) Skoki wieżowe pań: 1) Schmatzkówna (P.) 4) Lindnerówna (P.) 100 m. styl dow. pań: 1) Stejner (Cz.) 1 m. 03.5 s. 5) Schreiberman (P.) 6) Sieńkowska (P.) 200 m. styl klasyczny pań: 1) Hanzlova (Cz.) 3 m. 31.6 s. 4) Kajzerówna 3 m. 33.4 sek. Skoki z trampoliny pań: 1) Balasz (Cz.) 4) Maerz (P.) Sztafeta 2 x 200 m. pań: 1) Jugosławja 10 min. 40.8 sek. rek. Jugosławji, 2) Polska 10 min. 50 s. rek. pol. Czechi na miejscu pierwszym zdyskwalifikowane, 200 m. klasyczny pań: 1) Wodiczka (Cz.) 3 min. 02 sek. 4) Jurkowski (P.) 3 min. 12 sek. Skoki z trampoliny pań: 1) Merklowa (Cz.) 2) Schlesingerówna (P.) Sztafeta 4 x 100 m. pań: 1) Czechosłowacja 5 min. 57.5 sek. 2) Jugosławja 5 min. 59.6 sek. 3) Polska 6 min. 37 sek., wszystkie trzy wyniki stanowią rekordy państwowe. Zawody w piłce wodnej: Jugosławja-Polska 4 : 0 2 : 0, Czechosłowacja-Polska 8 : 0 (2 : 0) Jugosławja-Czechosłowacja 2 : 2 (2 : 0).

Włochy wioślarskim mistrzem Europy.

Bydgoszcz, 18 sierpnia. (Tel. wł.) W ubiegłą sobotę i niedzielę odbyły się na torze Łognowa w Brdy ujęciu międzynarodowe regaty wioślarskie o mistrzostwo Europy. W sobotę odbyły się jedynie rozgrywki eliminacyjne, w wyniku których odpadły w czwórkach ze sternikiem Polska, natomiast w ósemkach Belgja. Wyniki niedzielne przedstawiają się następująco:

Dwójki bez sternika: 1) Włochy 6 min. 42 sek., 2) Polska 6 min. 46.8 sek., 3) Belgja.

Jedynki: 1) Gunter (Holandia) 6 m. 32.8 sek., 2) Straka (Czechosłowacja), 3) Mange (Belgja), 4) Długoszewski.

Dwójki ze sternikiem: 1) Włochy 7 min. 08.8 sek., 2) Francja, 3) Polska 7 min. 18 sek.

Czwórki bez sternika: 1) Włochy 5 min. 66.8sek., 2) Holandia, 3) Polska 6 min. 15.6 sek. 2) Danja, 3) Szwajcaria.

Dwójki podwójne: 1) Szwajcaria, 2) Włochy, 3) Belgja, 4) Polska.

Ósemki: 1) Włochy 5 min. 54.8 s., 2) Jugosławja, 3) Polska 6 min. 28 s.

Organizacja zawodów bardzo sprawna. Mistrzostwo drużynowe Europy zdobyły Włochy, 2) Szwajcaria, 3) Polska.

POLICYJNY K. S. (KATOWICE)—

UKRAINA 3:2 (2:2).

Lwów, 19. sierpnia.

Nielada sukcesem poszczycić się może zespół gości. Uzyskanie bowiem w ciągu czterech dni trzeciego z rzędu zwycięstwa i to nad przeciwnikami bezsprzecznie groźnymi — nie należy do rzeczy łatwych. Wprawdzie i tym razem drużyna lwowska przewyższała gości pod każdym względem, niemniej jednak wobec apatji i braku zapalu u miejscowych, zwycięstwo Ślązaków uważać należy za zasłużone.

Już pierwsze minuty przynoszą pięknie przez Kobziara strzeloną bramkę dla Ukrainy. W parę minut później ten sam gracz uzyskuje drugą bramkę dla swych banw. Znosi się na wysoką przegraną gości — Ukraina bowiem w tym okresie gra koncertowo, nie dopuszczając przeciwnika do głosu. Niestety jednak miejscowi zlekceważyli ambitnych policjantów, którzy otrząsnawszy się z przewagi, potrafili do końca zawodów utrzymać grę otwartą. Obie bramki gości były dziełem Riesnera, najlepszego gracza napadu Ślązaków. Po przerwie Ukraina ma sporo pozycji do uzyskania prowadzenia, napastnicy pudłują jednak fatalnie, przestrzeliwując nawet aż 3 (!) rzuty karne. Więcej szczęścia mają natomiast goście, którzy ze strzału środkowego napastnika uzyskują zwycięską bramkę.

Sędzia p. Werchoła, widzów około 2 tysiące.

STAN TABELI LIGOWEJ.

	gier	punktów
1. Wisła	15	21
2. Warta	15	20
3. Cracovia	14	17
4. Garbarnia	14	17
5. Ł. K. S.	15	17
6. Czarni	15	16
7. Legja	14	15
8. Turysty	15	12
9. Ruch	13	11
10. Polonja	14	11
11. Warszawianka	14	10
12. 1. F. C.	15	10
13. Pogoń	13	9

Bezpośrednie rokowania rumuńsko-węgierskie zerwane.

OBIE STRONY ZWRÓCĄ SIĘ PONO WNIĘ DO RADY LIGI NARODÓW.

Budapeszt, 18 sierpnia. (Tel. G. P.) W odpowiedzi na notę rządu rumuńskiego z dnia 3 sierpnia, dotyczącą istniejących między Węgrami a Rumunją spraw rolnych, rząd węgierski przesłał rządowi rumuńskiemu nową notę, która oświadcza między innymi, co następuje: Rząd węgierski ubolewa z tego powodu, iż rząd rumuński, odmówił zwrócenia się wspólnie do komisji finansowej Ligi Narodów o życzliwą pomoc w znalezieniu zadowalającego rozwiązania, nie wystąpił wobec rządu węgierskiego z nowymi propozycjami, które mogłyby służyć za podstawę do wznowienia rokowań bez pośrednich. Zasadnicze trudności, których trwające już 10 miesięcy rokowania nie zdołały usunąć, polegają na tem, że rząd rumuński, który chciałby uiszczyć się z długu za pomocą dostarczania Węgrom towarów w przeciągu względnie długiego czasu, odmawia przeprowadzenia rokowań nad sprawą gwarancji, jakie mają być udzielone w związku z powyższymi dostawami, i umożliwienia, by te przyszłe dostawy były dyskontowane od razu w gotówce. Prowadzenie nadal rokowań przy uchylaniu się z góry od znalezienia sposobów płatności byłoby aktem, na który rząd węgierski, świadom swej odpowiedzialności, nie mógłby się zgodzić. Pozostałe trudności jak np. ustalenie globalnej sumy odszkodowań, nie mogą również znaleźć rozwiązania bez uprzedniego załatwienia kwestji sposobów płatności. Ubolewając żywo z tego powodu, że rząd rumuński oświadczył, iż nie może uczynić nowych propozycji, rząd węgierski zmuszony jest stwierdzić, że

BRIAND WIERZY W POMYŚLNY WYNIK KONFERENCJI HASKIEJ.

Rzym, 18 sierpnia. (Tel. G. P.) „Messaggero” podaje z Hagi, że Briand odbył rozmowę ze Stresemannem, któremu zapowiedział, iż w niedługim czasie oznaczy termin ewakuacji Nadrenji. Jednocześnie Briand miał zapewnić Stresemanna, iż nie wierzy w niepowodzenie konferencji, uważając, że konsekwencje tej ewentualności mogłyby być katastrofalne dla wszystkich zainteresowanych państw, łącznie z Anglią.

WSPÓLNA PRACA.

Haga, 18 sierpnia. (Tel. G. P.) Snowden zgodził się, aby eksperci angielscy rozpatrywali łącznie z ekspertami krajów wierzycielskich zalecenia, zawarte w memorandum atjanekiem.

DELEGACI FRANCUSCY U SNOW-DENA.

Haga, 18 sierpnia. (Tel. G. P.) Dziś o godz. 16 delegaci francuscy Cheron i Loucher odwiedzili Snowdena.

STRASZNA KATASTROFA MOTOCYKLOWA.

Tourney, 18 sierpnia. (Tel. G. P.) Dziś w czasie wyścigów motocyklowych, jeden z motocyklów wpadł na terytorjum, gdzie zgromadzona była publiczność i spowodował katastrofę. Kilkanaście osób odniosło mniej lub więcej ciężkie rany

rokowania bezpośrednie, rozpoczęte na zasadzie rezolucji Rady Ligi Narodów z dnia 21 września 1928 r. nie

doprowadziły do rezultatów, wobec czego sprawa musi powrócić do Rady Ligi.

Rokowania w sprawie optantów również zerwane.

Bukareszt, 18 sierpnia. (Tel. G. P.) Agencja Rador, na podstawie informacji ze źródeł kompetentnych komunikuje: Rząd węgierski zawiadomił rząd rumuński, że wskutek odmowy Rumunii uczynienia nowych propozycji w kwestji optantów, rząd węgierski uważa bezpośrednie rokowania obu

stron za bezowocne i że kwestje sporne zostaną przekazane ponownie Lidze Narodów. Rząd rumuński przyjął to oświadczenie do wiadomości. Jest on przekonany, że uczynił wszystko, co leżało w jego mocy, w celu osiągnięcia porozumienia w kwestji optantów.

Zwłoki śp. maj. Idzikowskiego w Warszawie

DZIŚ ODBĘDZIE SIĘ POGRZEB.

Warszawa, 18 sierpnia. (Tel. G. P.) Dziś o godz. 9.53 przybyła do Warszawy, na dworzec główny, pociągami z Gdyni, trumna z zwłokami śp. majora Idzikowskiego. Wagon mieszczący trumnę przybrany był zielenią. Zwłokom towarzyszyła eskorta honorowa dywizjonu lotniczego marynarki wojennej, zastąpiona w Warszawie przez eskortę honorową pułków lotni-

czych warszawskich.

Na dworcu oczekiwali przybycia pociągu liczni oficerowie i przedstawiciele departamentu aeronautyki, szef departamentu lotnictwa pułkownik Rayski, major Kubala, który przy był dziś z Paryża o godzinie 8 rano, pułkownik Rouper, szef misji wojskowej francuskiej, wielu oficerów innych oddziałów broni, przedstawiciele władz

Katastrofalne pożary w wojew. tarnopolskiem.

W TARNOPOLU SPŁONAŁ MŁYN WARTOŚCI 5.500 DOLARÓW. — W POWIECIE SKAŁACKIM 10 GOSPODARSTW PADŁO PASTWA PŁOMIENI. — SZEREG SKLEPÓW W MONASTERZYSKACH POSZŁO Z DYMEM.

Lwów, 19 sierpnia.

(—) Z Tarnopola donoszą nam o katastrofalnym pożarze, który dotknął młyn przy ul. Podolskiej l. 57. W młynie tym, stanowiącym własność Mozesa Schlechtera i Józefa Lewindera wybuchł onegdaj ogień, który zniszczył całkowicie młyn. Szkoda wynosi 5.500 dolarów. Jak stwierdzo-

no, przyczyną powstania ognia było rozgrzanie się łożyska w motorze, od którego zajęły się deski.

Przed kilku dniami wybuchł pożar w domu Andrzeja Mielniczaka w Jarubińcach, pow. Skalać. Z powodu niedostatecznej akcji ratunkowej, ogień przeniósł się na sąsiednie budynki i ogółem spłonęło 10 gospodarstw

wraz z inwentarzem martwym oraz gotówką 523 dolarów. Ogólna szkoda wynosi 47.000 zł. Pożar spowodowały małe dzieci.

Z niewiadomej narazie przyczyny, wybuchł onegdaj pożar w sklepie Markusa Barsona w Monasterzyskach, powiat Buczacz. Ogień, który peczał się błyskawicznie rozszerzać, objął wkrótce 8 sklepów galanterijnych i bławatnych, które doszczętnie spłonęły. Szkoda wynosi 75.000 zł.

Odwołanie Kom. P. P. Lwów-Miasto nastąpi w najbliższych dniach.

REWELACYJNEMI INFORMACJAMI „GAZETY PORANNEJ” ZAINTERESOWAŁ SIĘ INSPEKTOR Z GŁÓWNEJ KOMENDY.

Lwów, 19 sierpnia.

(—) Wczorajsze nasze rewelacyjne informacje o personalnym zdekompletowaniu policji lwowskiej przez nadk. Reszczyńskiego, wywołały w całym mieście wielkie poruszenie. Jak się dowiadujemy, bawił wczoraj we Lwowie inspektor P. P. z Głównej Komendy w Warszawie p. Zieliński, który po zapoznaniu się z ostatnimi informacjami „Gazety Porannej” o niebywałej dezorganizacji policji lwowskiej, zajął się zbadaniem tych faktów, po-

czem w drodze telefonicznej zdał raport o swych spostrzeżeniach Głównej Komendzie. Jak utrzymują — nie ulega już najmniejszej wątpliwości, że p. Reszczyński zostanie w najbliższych dniach odwołany ze stanowiska komendanta P. P. Lwów-Miasto, a na jego miejsce zostanie desygnowany następca, który będzie musiał poświęcić wiele czasu i energii celem zmontowania nowego sprawnego aparatu policyjnego

Samobójstwo nerwowo chorej kobiety.

Lwów, 19 sierpnia.

(—) Przed kilku dniami targnęła się na życie w Tarnopolu przy ul. Lelwela 8, 40-letnia Mina Saphier, która powiesiła się na futrynie od drzwi. Powodem samobójstwa był rozstrój nerwowy.

Krwawa bójka w restauracji w Tarnopolu.

Lwów, 19 sierpnia.

(—) W restauracji Josia Spisena w Tarnopolu przy pl. Kazimierzowski, wybuchła onegdaj bójka między bawiącymi tam robotnikami Władysławem Paprockim i Stanisławem Steciem a braćmi Józefem i Stefanem Sierotami. Sierotowie nożami pokłóli Paprockiego i Stecia tak, że obu w stanie groźnym odwieziono do szpitala powszechnego. Braci Sierotów aresztowano.

60-letnia kobieta zginęła

POD KOŁAMI POCIĄGU TOWAROWEGO.

Lwów, 19 sierpnia.

(—) Z Borszczowa donoszą nam, że onegdaj o godz. 5 popoł. na torze kolejowym między Proszową a Borszczowem rzucała się pod pociąg towarowy nieznaną kobietą i poniosła

śmierć na miejscu. Przeprowadzone dochodzenia wykazały, że denatką jest 60-letnia Julia Grzeszków z Poczapińca pow. Tarnopol. Przyczyną samobójstwa był brak środków do życia.

cywilnych i samorządowych oraz licznie zgromadzona publiczność.

Około godz. 12 w południe, kondukt żałobny prowadzony przez ks. prałata Burzyńskiego, dziekana DOK, ruszył ze specjalnej rampy kolejowej przy ul. Jeruzolimskiej do kościoła garnizonowego przy ul. Długiej.

Za karawanem, okrytym żywym kwieciami szła najbliższa rodzina śp. Zmarłego, następnie koledzy oficerowie i wiele osób z pośród publiczności, która kroczyła dokoła drugiego karawanu z wieńcami.

Po przybyciu na miejsce, około godz. 12.45 trumnę wzięli na ramiona koledzy pułkownicy Rayski, Filipowicz, Jasiński i Bauman oraz majorowie Iwaszkiewicz i Konarski i po przeniesieniu jej do kościoła ustawili ją na wysokim katafalku, okrytym szkarłatną kapą. Na trumnie ułożono poduszkę z orderami Zmarłego. Droga od katafalku do głównego ołtarza zastana była wieńcami.

W chwili przybycia pociągu, nad Warszawą krążyły pojedynczo i trójkami liczne samoloty wojskowe wszystkich formacji lotniczych, oddając w ten sposób hołd Zmarłemu.

Wyprowadzenie zwłok z kościoła garnizonowego na cmentarz Powązkowski nastąpi jutro po nabożeństwie, które rozpocznie się o godzinie 9 rano, celebrowane przez JE. ks. Biskupa prof. Szlagowskiego w asyście ks. prałata Burzyńskiego i licznych duchowieństwa wojskowego.

Król pereł.

CIEKAWA KARIERA NAJBOGATSZEGO JUBILERA PARYSKIEGO. — DWA POLICZKI I ICH SKUTKI. — ŻYCIE, KTÓRE JEST NOWOCZESNĄ BAJKĄ.

Paryż, w sierpniu.

(=). Przy ul. Lafayette, gdzie znajduje się w kilku kawiarniach „wędrowny” targ klejnotów Francji, wznosi się poważny, ponury budynek. Podobny jest do swoich sąsiadów, zwraca tylko uwagę tem, że jest opancerzony. Na odgłos dzwonka otwiera się najpierw „judasz”. Trzeba najpierw długo i obszernie podać swoje generalja, zanim się wreszcie otrzymuje pozwolenie wejścia. Korytarz: płyty pancerne, drzwi pancerne. Dwóch herkulesów siedzi tutaj, uzbrojonych od stóp do głowy.

Dostajemy się do olbrzymiej ubikacji, wyścielonej dywanami. Gdziekolwiek oko spojrzy — stalowe pancerze. Imny, miłutki herkules przechadza się tutaj, bawiąc się w kieszeni browni-giem, gotów każdej chwili do skoku. Przy każdym oknie mały stolik, przy którym zawsze naprzeciwko siebie siedzi kilku panów, badających pereły. Atmosfera przepelniona jest nieufnością.

W przyległym pokoju przy oknie stoi stół, pokryty zielonym sukniem. — Tutaj pracuje Leonard Rosenthal, błądy mężczyzna 50-letni o inteligentnym wyrazie twarzy, zwany „królem pereł” — władca handlu perłami. Tutaj nad tym zielonym stołem, badając małe, połyskliwe kuleczki, zarabia przeszło

600 milionów franków rocznie (nie licząc zysków z handlu szmaragdami, czem zajmuje się również od pewnego czasu). Tutaj z tego skromnego pokoju kontroluje światowy rynek pereł Leonard Rosenthal, jeden z najbogatszych ludzi na kuli ziemskiej.

Jego historia jest nowocześnie bajką, podobną do tych, które się opowiada o karierze milionerów amerykańskich. Leonard Rosenthal pochodzi z południowej Rosji. Ojciec jego był kupcem, a Leonard był najstarszym z jedenaściorga rodzeństwa. Pewnego dnia posłał go ojciec na Kaukaz. Miał tam wydobyć złoto u jakiegoś rolnika. Otrzymał od niego zboże, a przypadkiem dowiedziawszy się, że miejscowy mly-

narz jest także winien ojcu pieniądze, zwrócił się do niego, i nie zdradziwszy swego nazwiska, zaproponował mu zmielenie zboża. Młynarz z zadowoleniem się na to zgodził, ale gdy robotę ukończył, dowiedział się, że nie jest już winien owemu kupcowi. Zadowolony z tego, powrócił chłopak do ojca, lecz ten rozgniewany na syna za długi jego pobyt na Kaukazie, wymie-

rzył mu

dwa siarczyste policzki.

Te dwa policzki — Rosenthal chętnie to opowiada sam dzisiaj — były psychologiczną podstawą jego późniejszego bogactwa. Dotknięty do żywego w swej ambicji, uciekł 15-letni chłopak do Paryża.

Tutaj robił to, co wielu innych: kupował i sprzedawał. Po kilku latach

jest już znanym handlarzem klejnotów. Mija znowu kilka lat. Po śmierci ojca sprowadza Rosenthal całą rodzinę do Paryża i pracuje z coraz większym powodzeniem. Dzięki niezmiernemu pracowitości i genialnemu zmysłowi handlowemu stał się obecnie Rosenthal właścicielem ogromnej fortuny i „królem pereł”. Mieszka w jednym z najpiękniejszych pałaców w parku Moncean.

Zarabianie pieniędzy nie jest obecnie dla niego atrakcją. Pracuje dalej tylko po to, aby zachować zaszczytną godność — „króla pereł”.

Stanowczo jest za dużo ludzi!

PESYMISTYCZNE POGLĄDY AMERYKAŃSKIEGO SOCJOLOGA. — HASŁO MUSSOLINIEGO: „FACIATE BAMBINI” WYDAJE MU SIĘ SZALEŃSTWEM.

N. Jork, w sierpniu.

(=) Jeden z najbardziej znanych i cenionych socjologów amerykańskich, prof. E. A. Ross ogłosił niedawno ciekawą rozprawę o populacyjnej i wielokrotnie roztrząsanej kwestji: „Ilu ludzi wyżywić może ziemia”. Prof. Ross należy do pesymistów i sądzi, że szybkie pomnożenie się obecnego zaludnienia pię-

ciu części świata byłoby katastrofą dla całej ludzkości. Ponieważ liczba wypadków śmierci dzięki postępowi wiedzy w czasach ostatnich bardzo się zmniejszyła — ludzkość, rozmnażając się w tem samem tempie podwajałaby swą ilość co sześćdziesiąt lat,

gdy tymczasem ziemia nie mogła-

by wcale wystarczyć w odpowiednim stosunku potrzebom wyżywienia i miejsca. Dlatego żąda prof. Ross ogólnej regulacji urodzin u wszystkich ludów kulturalnych ziem i jest również za unormowaniem masowych ruchów emigracyjnych.

Argumenty, które posługują się prof. Ross w swej książce pt. „Miejsce dla wszystkich” są bardzo interesujące, jakkolwiek uczony amerykański przez swoje czarne okulary nie spostrzega technicznych możliwości przyszłości,

które może życie nasze ukształtować zupełnie inaczej i stworzą nowe skarby żywotne dla przyszłych pokoleń. Ze szczególną namietnością występuje Amerykanin przeciwko optymizmowi tych państw, które wszelkimi środkami zwalczają zmniejszenie się liczby urodzin. — Mussolini jako propagator zasady „facciate bambini” wydaje mu się szaleńcem.

I rzecz charakterystyczna, że takie sądy wypowiada obywatel kraju, który przecież może dostarczyć swojej ludności podstatkiem pożywności, choćby jej ilość zwiększyła się nawet stokrotnie.

NOWE SANATORJUM WE LWOWIE, PRZY UL. LISTOPADA 22 JUŻ CZYNNE

Sanatorium „Vita” mieszczące się w trzypiętrowym gmachu i urządzone z luksusowym komfortem (centralne ogrzewanie, bieżąca ciepła i zimna woda w każdym pokoju, elektryczna winda dla chorych itd.), dwie sale operacyjne, sala porodowa, oraz stacja dla niemowląt. Pokoje oddzielne i dwuosobowe, wszystkie słoneczne.

Sposobność rekreacji w pięknym ogrodzie i na słonecznych balkonach.

Ceny bardzo niskie; pobyt dzienny wraz z utrzymaniem i usługą w pokojach dwuosobowych 15 zł., w oddzielnych 20 zł

Dowolny wybór lekarza.

Telefony: 73—03, 77—07.

Zarząd.

Człowiek, który jadł drzewo i żelazo.

Rzym, w sierpniu.

(=) W Rzymie zmarł niedawno cieszący się niegdyś światową sławą artysta Chaz-Chase. Chaz-Chase jadł wszystko — dosłownie wszystko: drzewo, metale, sukno itd. Wszystko to polykał. — Był zatem właścicielem niezmordowanego żołądka i cudownego żołądka. A jednak ten człowiek zmarł właśnie z powo-

du — głodu..

Nie należy jednak sądzić, że artysta ten połknął okropności w żołądku swoim zatrzymywał. Umiał je po pewnym czasie z powrotem wydawać. W ostatnich czasach jednak począł chorować i musiał zerwać z produkcjami cyrkowemi. Po padł w krytyczne stosunki materialne i zmarł wreszcie w nędzy.

FEJLETON „GAZ. POR.” 20. VIII. 1929.

WHITE I ADAMS:

77

TAJEMNICA RADJOWULKANU

Przełożył ST. KULIŃSKI

— Daje panu dwie godziny czasu, mr. Darrow, ani minuty dłużej. Gdyby osłabł, proszę mu dać jeden z tych proszków. Za godzinę wpadnę tu.

Gdy lekarz zajrzał po godzinie, zastał Darrowa żywo mówiącego, a Slade’a słuchającego cicho. Darrow rzekł do Trendona:

— Teraz jestem gotów opowiedzieć wszystko!

— Dobrze, dziś wieczorem w jadalni oficerskiej.

— Zaczne opowiadanie tam, gdzie Slade je zakończył. Będzie wam się wydawało taksamo nieprawdopodobne, a jednak jest również prawdziwe..

Sztab oficerski krążownika „Wolverine” skupił się wokół Percy’ego Darrowa, który nieznużenie kręcił papierosa i zapaliwszy je, zaciągał się

dymem z widoczną rozkoszą.

— Naprzód oczywiście chcieli byście panowie dowiedzieć się o losie waszych przyjaciół i kolegów. Otóż — oni nie żyją. Jednego z nich, Edwarda, zdołałem pochować, jak wam wiadomo. Spoczywa obok Handy Salomona. Innych prawdopodobnie fale oceanu rozniosły na wszystkie strony.. Ostatnia luna, jaką widzieliście, była sygnałem ich zagłady. Wynalazek wielkiego uczonego, znakomitego dobroczyńcy ludzkości i jednego z najzaciewniejszych ludzi, spowodował zarówno śmierć waszych przyjaciół, jak i moich wrogów. Winni i niewinni.. morderca obciążony łupem, jak i oficer, pełniący swój obowiązek.. znaleźli wspólny grób!..

Proszę, przerwijcie mi panowie, ilekroć zauważycie konieczność jakich wyjaśnień. Na wiele zagadnień mogę dać odpowiedź, wiele innych pokryje mrok wiecznej tajemnicy.. A teraz, pozwólcie mi trochę zastanowić się.. Kiedy ujrzeście lunę po raz pierwszy?

— W nocy drugiego czerwca —

odparł Barnett.

— Drugiego czerwca! A więc — oznaczała ona likwidację szanownej limny Salomon, Thrackles i Spółka!.. Zasłużony, choć niespodziany koniec, nad którego grozą jednak nie mieli czasu się zastanowić.. Potem „Wolverine” napotkała opuszczoną „Laughing Lass” i posłała na jej pokład pierwszą załogę.. Też nocy ujrzeście drugą lunę?

Barnett potwierdził.

— A więc — wówczas właśnie zgineli wasi koledzy! Potem znowu natknęliście się na pusty skuner.. Kapitanie Parkinson! Byli to dzielni ludzie, skoro nieustraszenie poszli na spotkanie nieznanego grozy.

— Uczynili to dobrowolnie! — odparł kapitan poprostu.

Darrow złożył ukłon, wyraz niekłamanej hołdy. Potem mówił:

— Owej nocy ujrzeście po raz ostatni tajemniczą lunę. Jeszcze powrócę do tej sprawy. Slade opowiedział wam o życiu na wybrzeżu. U nas — w wąwozie — było całkiem inaczej. Doktor zamienił się poprostu

w maszynę. Wszystkie swe władze umysłowe skupił na wynalazku, który miał go wysunąć na czoło uczonych całego świata, uczynić go najwybitniejszym człowiekiem współczesnym. Światło, ciepło, a zarazem siła motoryczna! o nieznanym dotychczas pojęcie — to był cud, który chciał stworzyć!.. Śmiały, tęczy, płomienny, złocisty sen! — I oto przyszło zwyczajne sobie chłopisko ze stalowym hakiem, zamiast ręki — także marzyciel swego rodzaju. — Sprzecznosc dążeń, powikłanie zamierzeń — celny cios z „ręki” praktycznego marzyciela — i sen rozwiął się, jak — sen!

Wiecie wszyscy, kto to był doktor Schermerhorn, lecz nie wie nikt — nawet ja, który tyle lat z nim współpracowałem — jak wszechstronny miał umysł. Przez pewien czas zajmował się materiałami wybuchowemi. Wynik swych badań ofiarował rządowi i, jak sądzę, wynik ten był bardzo wartościowy

— Istotnie, tak było! — potwierdził Barnett. (C. d. n.)

